

**Opinia do ustawy o zmianie ustawy o Straży Granicznej
oraz niektórych innych ustaw**

W dniu 11 marca 2005 r. Sejm uchwalił ustawę o zmianie ustawy o Straży Granicznej oraz niektórych innych ustaw. Nowelizacja ta, oparta na projekcie rządowym, wprowadza zmiany do ustawy o Straży Granicznej oraz do 16 innych ustaw.

Celem tych zmian jest usprawnienie działań Straży Granicznej, dostosowanie prawa krajowego do standardów prawa wspólnotowego w zakresie Układu z Schengen oraz dostosowanie uprawnień funkcjonariuszy Straży Granicznej do nowych zadań. Ustawa wprowadza także przepisy regulujące zasady użycia kontyngentów Straży Granicznej za granicą.

Ustawa w szczególności:

- upraszcza strukturę organizacyjną Straży Granicznej poprzez utworzenie w miejsce granicznych placówek kontrolnych oraz strażnic jedną kategorię jednostek nazwanych placówkami Straży Granicznej,
- rozszerza katalog przestępstw, przy zwalczaniu których funkcjonariusze Straży Granicznej będą mogli stosować metodę tzw. zakupu kontrolowanego,
- rozciąga prawo korzystania przez funkcjonariuszy z przysługujących im uprawnień na terytorium całego kraju (nie tylko w strefie przygranicznej),
- wprowadza szereg zabezpieczeń mających na celu zapobieganie zjawisku korupcji w szeregach funkcjonariuszy Straży Granicznej,
- do środków przymusu bezpośredniego stosowanych przez funkcjonariuszy dodaje pociski niepenetracyjne miotane z broni palnej,
- reguluje zasady opróżniania przez funkcjonariuszy lokali mieszkalnych, o których mowa w art. 94 ust. 1 ustawy (nowelizowanej),
- wprowadza uprawnienie do wypłaty ekwiwalentu za niewykorzystany czas wolny od służby w przypadku zwolnienia ze służby,

- w nowym rozdziale 14a reguluje zasady użycia kontyngentu Straży Granicznej do realizacji zadań poza granicami państwa,
- powierza wojewodom obowiązek utrzymania przejść granicznych.

Istotną zmianą jest dodanie w ustawie do katalogu ustawowych zadań Straży Granicznej obowiązku przeprowadzania kontroli bezpieczeństwa w zasięgu terytorialnym przejścia granicznego oraz w środkach transportu międzynarodowego. Dotychczas zagadnienie to regulowane było jedynie przepisami ustawy Prawo lotnicze, w zakresie kontroli prowadzonej na lotniskach. Obecne zapisy umożliwiają określenie w rozporządzeniu form wykonywania tej kontroli w odniesieniu do wszelkich rodzajów przejść granicznych i różnych środków transportu.

Uwagi szczegółowe:

- 1) w art. 1 w pkt 7 w lit. a zawarto zmianę do art. 9f ust. 1 ustawy o Straży Granicznej. Przy istniejącej obecnie treści zdania wstępnego treść pkt 4 i 5 wymaga redakcyjnego dostosowania.

Zdanie wstępne art. 9f ust. 1 stanowi, że poniżej wskazuje się gdzie (w których ustawach) **określone są przestępstwa (czyli przepisy karne)** w ściganiu których można dokonywać zakupu kontrolowanego.

Tymczasem w pkt 4 zmienianego przepisu ustawodawca odniósł się do ustaw w których **określone są przedmioty, wyroby lub towary, z którymi związane jest przestępstwo**, w ściganiu którego można dokonywać zakupu kontrolowanego.

Tytułem przykładu: przestępstwa dotyczące np. wyrobów akcyzowych nie są regulowane przepisami o wyrobach akcyzowych lecz przepisami Kodeksu karnego skarbowego.

Propozycja poprawki:

- 1) w art. 1 w pkt 7 lit. a otrzymuje brzmienie:

"a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. W sprawach o przestępstwa:

- 1) określone w art. 228 i 229 Kodeksu karnego, popełnione przez funkcjonariuszy i pracowników Straży Granicznej w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych;
- 2) określone w art. 264 § 2 i 3 Kodeksu karnego;
- 3) określone w art. 86, 87 i art. 91 Kodeksu karnego skarbowego;

4) pozostające w związku z przemieszczaniem przez granicę państwową wyrobów akcyzowych podlegających obowiązkowi oznaczania znakami akcyzy, jak również przedmiotów określonych w przepisach o broni i amunicji, o materiałach wybuchowych oraz o przeciwdziałaniu narkomanii;

5) ścigane na mocy umów międzynarodowych

czynności operacyjno-rozpoznawcze, zmierzające do sprawdzenia uzyskanych wcześniej wiarygodnych informacji o przestępstwie oraz ustalenia sprawców i uzyskania dowodów przestępstwa, mogą polegać na dokonaniu w sposób niejawni nabycia, zbycia lub przejęcia przedmiotów pochodzących z przestępstwa, ulegających przepadkowi, albo których wytwarzanie, posiadanie, przewożenie lub którymi obrót są zabronione, a także przyjęciu lub wręczeniu korzyści majątkowej.",,";

2) w art. 1 w pkt 12 w lit a w dodawanym ust. 1b ustawodawca wprowadza możliwość przeprowadzania w stosunku do kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby badań psychofizjologicznych. Niestety ustawa nie określa w jakich przypadkach i w stosunku do których kandydatów takie badania będą stosowane. Również projekt rozporządzenia wykonawczego nie reguluje tej kwestii, odsyłając do treści przepisu ustawy. Należy zatem rozważyć zapisanie w ustawie w jakich przypadkach wskazane będzie przeprowadzanie takich badań.

3) w art. 1 w pkt 18 należy wprowadzić zmianę, która uwzględni fakt, że odwołania wnosi się od decyzji o zawieszeniu a nie od zawieszenia.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 18, ust. 3a otrzymuje brzmienie:

"3a. Wniesienie odwołania od decyzji o zawieszeniu w czynnościach służbowych lub o jego przedłużeniu nie wstrzymuje wykonania tych decyzji.";

4) w art. 1 w pkt 28, w zmianie do art. 75 ust. 3 ustawa stosuje wyrażenie "normy należności", które nie jest jasne, ponieważ słowo "należności" odnosi się zwykle w ustawach do kwot pieniężnych;

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 28, w art. 75 w ust. 3 skreśla się wyraz "należności";

- 5) w art. 1 w pkt 40 w zmianie do art. 136b przełożonym dyscyplinarnym funkcjonariuszy wchodzących w skład kontyngentu został ustanowiony dowódca kontyngentu, niestety ustawa nie ustanawia organu odwoławczego właściwego dla orzeczeń wydanych przez dowódcę kontyngentu.

Propozycja poprawki:

w art. 1 pkt 40 otrzymuje brzmienie:

"40) w art. 136b:

a) w ust. 1:

- pkt 1 otrzymuje brzmienie:

"1) komendantów oddziałów, komendantów ośrodków szkolenia oraz kierowników jednostek organizacyjnych Komendy Głównej;"

- dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

"1a) dowódcy kontyngentu Straży Granicznej wydzielonego do realizacji zadań poza granicami państwa;"

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

"3. Od orzeczenia dyscyplinarnego wydanego w pierwszej instancji przez podmioty, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 1a, odwołanie przysługuje do Komendanta Głównego Straży Granicznej.";

- 6) w art. 2 w pkt 2, w art. 12 w ust. 2 po wyrazie "terytorialnego" dodaje się wyraz "państwa";

- 7) w art. 2 w pkt 7, w art. 17a w ust. 1 oraz w art. 26 w pkt 3 wyrazy "podpisana w Schengen" zastępuje się wyrazami "podpisanej w Schengen";

- 8) w art. 15 w pkt 1 wyrazy "art. 125 ust. 1 pkt 4" zastępuje się wyrazami "art. 125 ust. 1 pkt 1 i 4";

- 9) w art. 24 w ust. 2 wyrazy "protokołem zdawczo-odbiorczym" zastępuje się wyrazami "w formie protokołu zdawczo-odbiorczego";

10) w art. 26 zmian dostosowawczych wymagają pkt 1-3 w związku z dokonanymi zmianami numeracji przepisów wcześniejszych.

Opinię sporządziła

Beata Mandyliś